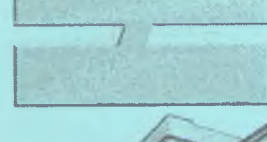

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

VIVERE!
VINCERE!
CREARE!

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ
ПРОБЛЕМИ
МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ**

**МАТЕРІАЛИ
ІХ Міжнародної науково-практичної
конференції
21–22 квітня 2016 р.**

Київ 2016

использования частицы *бы* в речи можно использовать разные коммуникативные задания и ролевые игры.

Тетяна Савенко
канд. філол. наук, доцент, м. Київ

КУРСОРНЕ ЧИТАННЯ ЯК ВИЩИЙ СТУПІНЬ РЕЦЕПТИВНИХ МОВНИХ НАВИЧОК

Студенти-іноземці технічних вузів України вивчають українську мову з практичною метою: вони повинні здобути і закріпити навички читання спеціальної літератури в оригіналі. Знайомство зі змістом тексту може здійснюватися шляхом перекладу чи читання «на розуміння». Іноземні студенти з країн НСД не мають можливості користуватися термінологічними словниками, оскільки останні, на жаль, відсутні. Таку роботу доцільно проводити на 3-4-ому курсах. Але якщо курсорне читання художніх творів переслідує естетичну мету, викликаючи емоційний резонанс у читаючого, то читання текстів зі спеціальності має на меті охопити наукову проблематику та виділити необхідні дані для наукової роботи. Робота з членування тексту на уривки пропонується на першому курсі і є загальним, інтуїтивним схоплюванням змістового цілого, яке базується переважно на значенні слів-термінів. При цьому не звертається увага на морфологічну та синтаксичну складову тексту. Синтетичний характер української мови не допускає такого нехтування цих елементів. Курсорне читання розглядається як навичка розуміти автентичний текст безпосередньо й охопити його зміст на базі знайомих, доведених до автоматичного сприйняття граматичних явищ і в основному знайомої чи похідної від неї лексики. Треба зазначити, що курсорне читання має бути навичкою читання на базі добре засвоєних навичок перекладу. Наголосимо, що для розвитку цієї навички слід виокремити 4 етапи:

1. подолання формальної техніки читання;
2. синтезування від окремого до змістового цілого;
3. розвиток власне безпосереднього розуміння;

4. самостійна робота над текстом.

Основною вимогою стає синтетичний підхід до тексту, коли розуміння спирається на знання граматики та лексики і все незнайоме з'ясовується не з допомогою словника і граматичних посібників, а впливає з контексту. Курсорне читання не виключає аналітичний підхід, притаманний роботі зі структурованими навчальними текстами. Аналіз і синтез взаємодіють, поки не досягається загальне уявлення про зміст речення. При курсорному читанні детальний аналіз стосується тільки частин речення, незрозумілих і важливих для розуміння загального змісту. Так, багатозначність окремих слів, змістовні зв'язки між словами у сполученні й реченні підпорядковуються також цілому. Трохи адаптовані та тематично близькі до текстів аналітичного читання використовують на перших двох етапах. На третьому етапі, де поєднується навичка читання з вмінням синтезування, ця близькість обмежується лексикою аналітичного тексту. Хоча курсорне читання є по суті читанням «про себе», методично необхідним кроком є читання тексту вголос і відразу переказ змісту прочитаного. Наполягання на виконанні двох одночасних дій (ознайомлення зі змістом і контрольне читання вголос) викликане обмеженням у часі, що дає змогу змусити студента домогтися такої одночасності. На четвертому етапі вибираються тексти з вузькою спеціалізацією студентів. Підкреслимо, що не слід виходити за рамки вузької спеціальності. Саме вибір тексту відіграє важливу роль у розвитку навичок курсорного читання, при цьому великого значення набувають лексичні мінімуми.

*Ельмира Салахатдинова
ст. преподаватель, г. Киев*

ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ ПОДГОТОВИТЕЛЬНОГО ОТДЕЛЕНИЯ ЯЗЫКУ СПЕЦИАЛЬНОСТИ

Целью учебной дисциплины «Комментированное чтение научных текстов» является подготовка иностранных слушателей к коммуникации в аутентичной учебной и научной среде на первом курсе (накопление объёма